

Naravnina \$2.00 na
leto. Izhaja dva krat
na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA
AMERIKA
Excellent advertising
medium.

ST. 6. — NO. 6.

CLEVELAND, OHIO TOREK, 19. PROSINCA 1915.

LETO VIII. VOL VIII.

Mestne novice.

Councilman Damm je predlagal da se radi slabih časov preloži obrok plačanja davkov za en mesec.

MESTNA DELA.

Radi splošno slabih časov in velike brezposelnosti je predlagal councilman Damm iz 23. varde v mestnem zboru, da se preloži obrok za plačevanje davkov za en mesec. Kdor ne plača davkov do 20. januarja, mora, kakor znano, plačati kazni, ki znaša 1/5 splošnih davkov, toda sedaj bodo plačevali ta rok do 20. februarja. Mnogo je manjših bližnjih posestnikov, ki radi slabih časov ne morejo spraviti skupaj denar za davke.

Na drezanje mestne vlade se je oglašilo več trdnih in podletij, ki so obljubili, da vzamejo več delavcev na delo. The Cleveland Worsteds Mills Co. prične še ta teden z zgradbo novega tovarniškega poslopja, ki je bilo namenjeno šele za poletje. St. Clair bolnišnica začne z obširnimi popravili na poslopju. The Clev. Brass Mfg. Co. je sprejela 20 delavcev na delo v pondeljek. Nadalje je trgovska zbornica odobrila snovanje klubov, 3 do 6 sosedov skupaj se zaveže, da najamejo vsak za nekaj ur na dan eno žensko, da pospravlja po hišah. Tako ima ena žena na teden dovolj dela pri šestih ljudeh. Tekom tega tedna bo tudi gotovo poročilo o natančnem delavskem položaju v mestu. V East Cleveland pričnejo ta teden z napravo novih kanalov. Delo bo veljalo \$17.000 in bo dalo 200 ljudem službo.

Mestni svet bo v pondeljek zvečer odobril nove mestne bonde: \$30.000 za uravnovo zemlje na mestnem svetu, \$15.000 za nove ceste, \$40.000 za pridobitev lastniške pravice okoli nove mestne hiše, \$50.000 za park, \$200.000 da se plača dolg za nove naprave ogrevalnega oddelka.

Mestni elektrar Ballard se je izjavil, da bo mesto tekom treh let lahko prodajalo električno svetlobo po 2 kilovata unit mestu po 3 cente kot sedaj. Mestna elektrarna, ki je polovico cenejša kot kompanijska je lansko leto naredila \$87.495 čistega dobička. Mesto ima danes 9000 odjemalcev. Dobitek so porabili za odplačilo dolgov za mestno elektrarno.

Žensko podd. društ. "Danica", št. 11. SDZ priredi svoj zabavni večer v nedeljo 28. feb. v John Grdinovi dvorani.

Demokratska stranka je pri svoji izvršni seji odločila, da je edini pravi kandidat za župana, kar se tiče demokratske stranke, Peter Witt, sedajni komisar za cestne železnice. Od mnogih stranij je bil siljen, da prevzame kandidaturu Ed. B. Haserodt, ki se je za končno odpovedal kandidaturi. Tudi John Sulzman, ki je prejel že 10.000 podpisov za kandidaturu, se je odrekel nominaciji. Chas. P. Salen, neodvisni kandidat tudi ne bo kandidiral. Torej je Peter Witt edini uradni kandidat dem. stranke. Republikanci so sedaj nastavili Harry L. Davisa in Miner G. Nortona kot županske kandidata.

Umrl je v soboto zvečer po hudih bolečinah radi opeklin 10 letni sin vrle družine Zorman na E. 40. cesti. Nesreča se je pripetila, ko so se otroci igrali na cesti z ognjem pred dvema tednoma.

Umrl je zadnji teden radi ostarelosti hlapec pri g. Mary Kren v Euclid, po imenu "Miklavž". Bival je v Ameriki že 23 let.

Dva siromaka sta stala v soboto pred sodnijo. Prvi je bil Garzeit, ki je ukradel eno šunko iz neke mesarske trgovine na W. 46th St. Nesel je šunko domov, da nasiti ženo in šest otrok. Pozneje je bil prijeto, toda sodnik Lieghly je bil bolj usmiljen kot pravičen ter je spustil moža. Karl Carson je vzel 200 funtov premoga in ga prodal za 25c. Za ta denar je kupil kruha svoji družini. Sodnik Kramer je spustil nesrečnega siromaka.

Detektivi in policija so v nedeljo napadli neki restavrant na 3808 Woodland ave. Obkolili so vsa vrata in vzhodni nakar so udri v notranje prostore in aretirali šest ljudi. Lastnik prostorov je imel spodaj restavrant, v prvem nadstropju pa se je hanziralo in igralo, da je bilo veselje.

Advokat Heimlich je zgužil v soboto na Common Pleas sodniji sodbo, katero je napejal proti dvema časopisema, ki sta objavila podrobnosti njegove sodnijske obravnave, kjer se je Heimlichu očitala kriva prisega. Sodnik Kinkad je na podlagi državne ustave, odločil, da se časopis v takih slučajih ne more obsoditi.

Pred sodnikom Gott se tožili v soboto mati in hči na ločitev zakona. To ste Mrs. Harriet Swift in Mrs. Florence Taylor. Obe ste tožili, da ste vsaki dan tepeni od možev, in obema je bilo dovoljeno, da se oprostite zakonskih verig.

Ves ta teden je otvorena v Wignore koležju na Euclid ave. in 13. cesti avtomobilna razstava, kjer je za \$2.000.000 avtomobilov.

Mrs. Likomcke 4108 Literary Rd. je kupila v soboto masnatega prešča, in plačala na račun \$5. Prodajalec ji je pustil celo fotografijo prasca v stanovanju, toda prasca ni bilo. Sedaj pa ga iščejo policisti.

Pred sodnikom Kramer jem sta stala v soboto zakonski par Mr. in Mrs. Schroeder. Premetena sleparja sta pustila svoje štiri otroke stradati, da sta tako dobivala podporo od mesta. Associated Charities jim je dala 900 kvortov mleka, poleg tega sta pa dobivala tudi obleko, in drugo hrano. Skazalo se pa je, da imata \$5000 na banki in \$7000 vredno posestvo. Kramer jih je obsodil na 30 dni ječe in \$50 globe.

Mesto bo v pondeljek zvečer sklenilo prodati za \$850.000 mestnih bondev, da se nemudoma prične z gradnjo velikega kanala, pri katerem bo dobilo 2000 delavcev delo. Bon-di za ta kanale so bili odobreni od volivcev lanske leto, toda mesto jih dosedaj še ni izdalo.

Tajnike onih društev, ki imajo oglaš. v listu, uljudno prosimo, da nam sporoče nemudoma imena in naslove novih uradnikov ter druge potrebne informacije, da zamoremo sestaviti imenik društvenih naznanil. Mnogo je novih uradnikov, in člani ne vedo njihovih naslovov, zato je dolžnost tajnikov, da to stvar nemudoma urede, da se društveni oglaš. čimprej priobčijo.

Nova ureditev policijske ure v Ljubljani. Vsled odloka dež. vlade je odslej policijska ura za vse gostilne in Ljubljani ob 11. uri, po polnoči S tem je vsaj deloma ustreženo ne toliko želji ljubljanskega prebivalstva, kakor predvsem potrebi potujočega občinstva.

30.000 mrtvih, 60.000 ranjenih

Cele vasi so zginele v Italiji z zemeljskega površja. V samem mestu Avezzano je 12.000 mrtvih. Velikanska škoda, ki jo je naredil potres, se še sedaj ne more ceniti. Grozni prizori pri iskanju trupel ponesrečenih. Potresni sunki se še nadaljujejo.

Rim, 17. jan. Zemlja v osrednji Italiji, ki je bila tako hudo obiskana od potresa, še vedno ni mirna, in posamezni potresni sunki se ponavljajo danzadnevno. Neprestano naraščajo nove žrtve potresa. Ubežniki, ki so prišli v Rim, pripovedujejo grozne dogodke. Sore se poroča, da se je večer tam pripetil tretji silni potresni sunek, ki je uničil še ono kar je ostalo od prej, ter ubil na stotine ljudi, ki so reševali osebe zakopane v razvalinah. Dosedaj se niso prišla vsa poročila v Rim, koliko jih je bilo ubitih, ker mnogo krajev je jako oddaljenih in pomoč še ni prišla. Toda do danes jih imajo naštetih več kot 30.000 mrtvih, in najmanj 60.000 ranjenih.

Sledeča mesta so največ trpela: Avezzano, 10.000 ubitih; Pescina 5000 ubitih, Celano 4000 ubitih, Cinchino, 2400 ubitih, Marsi 1000 ubitih, Daterno, 1000, San Pelino 650 in Fralturo 200. Mesto Pesossacroli je popolnoma uničeno.

V potresnem okraju je popolnoma zginele z zemeljskega površja kakih petindvajset vasij, in zajedno je vse prebivalstvo ubito.

Cela Italija je na nogah, da pomaga nesrečnikom. Na tisoče vojakov je odposlanih na lice nesreče, da iščejo med razvalinami za trupli mogoče še živeče osebe. Na stotine mrtvih trupel spravljajo na dan iz razvalin. Vlada se trudi na vse načine, da odpošlje na lice mesta kolikor mogoče veliko zdravnikov, bolniških strežnic in zdravil ter jedil. Toda vse to se vsi silno počasi radi nedostopnih potov in groznilih razvalin, ki so rešiteljem vse povsod na poti.

Vse bolnišnice v Rimu so na razpolago ponesrečenim. Na lica mesta so postavili začasne bolnišnice sredi razvalin. Vlaki neprestano dovažajo ranjence in ubežnike iz krajev, kjer so zgubili svoje hiše, domovja in vse svoje premoženje. Velike svote denarja prihajajo iz vseh krajev na pomoč bednim.

V srce pretresujoči dogodki se ponavljajo uro za uro na železniških postajah, ko prihajajo ranjenci in ubežniki. Otroci iščejo svoje starše, stariši otroke, vsem se bere na obrazu smrten strah in groza prestave katastrofe. Duhovni polije in prostovoljci zajedno z vojniki pomagajo na vseh krajih, da lajšajo bedo nesrečnih ljudi.

Časopisje napada vlado, ker ni prišla dovolj hitro na pomoč. V Marsi je ostal živ neki zdravnik, ki pa ni imel obveze ne zdravil, da bi pomagal ponesrečenim. Bridko je tožil, da bi raje sam umrl kot videl umirati toliko ljudi, katerih bi se lahko rešilo, če bi imel priprave pri rokah. Ubila sta bila tudi njegova žena in starši. Povedal je, da je sam nesel trupla žene in staršev na pokopališče, kjer jih je pokopal. Celotraj sam se je pritožil radi prepozne pomoči in se je izjavil, da bi se lahko na tisoče ljudi rešilo, če bi bila pomoč takoj zraven. Kralj se je podal na prizorišče potresa, in je s potom srečal oddelke vojakov, ki so korakali v ponesrečene kraje. Začudil se je, da grejo tako pozno, toda povedal je, da so pota slaba in za avtomobile nedostopna. "Potem pa pojdite peš in nesi-

te zdravila s seboj" je odgovoril kralj. In kralj je šel sam peš v oddaljeno mesto Cetano, kjer je osebno pomagal pri rešitvi.

V mestu Sora je našel neki oče svojega 10 letnega sina. Deček, še vedno živ, je bil stisnjen med nekim zidovjem. Oče se je silno trudil, da izvleče sina iz razvalin, ko nov potres stresel celo okolico. Razvaline nad dečkom se podro, toda oče je še vedno slišal, kako sinček kriči v razvalinah. Deček je kričal, da je še živ in klical je za božjo voljo očeta, naj ga ne zapusti, in naj ga reši. Oče je ves trjav kopal po razvalinah in po sedmih urah trdega dela je dobil svojega sina, še živega. Stari oče je skoro obnorel od veselja, ko je dihal otroka v naročju.

Strasen je pogled na pokopališče v Sora. Tam se je zemlja radi potresa preklala na dve, in iz teh odprtih bruha žveplena sopara.

Dasiravno je potres v Mesini na Siciliji leta 1908 zahteval več žrtv kot današnji potres, pa je kljub temu naredil sedajni potres veliko večjo škodo kot leta 1908.

Prvi, ki so prinesli pomoč, so bili Amerikanci. V Ameriškem poslanstvu se je nabralo nekaj 25.000 \$, in oglašilo se je mnogo drugih bogatih Amerikancev, ki so dali na razpolago večje svote. Kjer se pokazuje Amerikanci v Rimu njih ljudstvo navdušeno pozdravljali.

Predsednik Wilson je poslal sledečo brzojavko: "Novica o strašni katastrofi me je silno zabolela, ko sem zvedel, kakšna nesreča je zadela Italijo in njene prebivalce. Zagotavljam moje srčne simpatije kakor tudi simpatije vlade in prebivalstva. Zjed. držav pri tej občni narodni katastrofi.

Dasiravno italijanska vlada še ni uradno zaprosila pomoči od tujih držav, vendar prihajajo že znatna darila. Glavna stvar je sedaj, da pride hitro dovolj hrane in obvez na lice mesta. Na mnogih krajih so ljudje, ki že tri ali štiri dni niso imeli kaj jesti, in radi silnih razvalin nobena človeška pomoč ne more hitro dospeti tja.

Samomor. 17. dec. se je na Glinah v svoji hiši v podstrešju obesila posestnica vdova Skrljeva po domače Zogarca. Zapustila je tri nedoletne otroke. Nesrečni ženi se je najbrže omračil um.

DENARJE V STARO DOMOVINO. Promet v Avstrijo se je toliko zboljšal, da smo se zopet odločili pošiljati denar v staro domovino. V slučaju, da bi se razmere pomnožile na kak način predružila, in bi se denar ne mogel izplačati dolžnikom osebno, bomo istega vrnil pošiljateljem, ali na še enkrat odpisali. Nikakor pa ne moremo jamčiti za tako točno poslovanje, kot preje v normalnem času. Zato svetujemo rojakom, da začasno pošiljajo le za nujno potrebo, manjše zneske, kateri naj bi ne presegali naenkrat svoto 500 kron.

CENE:			
5 kron	\$1.10	100 kron	\$20.00
10	2.10	110	22.00
15	3.10	120	24.00
20	4.10	130	26.00
25	5.10	140	28.00
30	6.10	150	30.00
35	7.10	160	32.00
40	8.10	170	34.00
45	9.10	180	36.00
50	10.00	190	38.00
55	11.00	200	40.00
60	12.00	250	50.00
65	13.00	300	60.00
70	14.00	350	70.00
75	15.00	400	80.00
80	16.00	450	90.00
85	17.00	500	100.00
90	18.00		

TVRKA FRANK SAKSER
82 Cortland St., New York, N. Y.

Drugi veliki poraz turške armade.

Rusi so na Kavkazu zdrobili drugo turško armado. Zajeli so celo artilerijo enega armadnega zbora. Preko Bukovine so Rusi udri na Sedmograško. Nemški vojniki hitijo preko Ogrske proti Srbom. Francozi so se po daljših bojih ob reki Aisne umaknili za eno miljo. Rusi so si sposodili od Angležev \$300.000.000

Turki se opravičujejo.

Rim, 17. jan. Turška vlada je naročila tuškemu guvernerju v Hodeidi, da mora splošni vse italijanske zahteve, namreč, da pozdravi italijansko zastavo izpustiti angleškega konzula Richardsona, ki se je zapel v laško poslanstvo in da plača škodo, ki so jo turški vojniki naredili pri italijanskem konzulatu. Afera je bila sledeča: 11. dec. so turški vojniki napadli angleški konzulat v Hodeidi. Angleški konzul Richardson je pobegnil v laški konzulat, katerega so Turki tudi napadli in vjeli angleškega konzula. Celotna laškega konzula so streljali, pa ga niso zadeli. Pozneje so Turki laškega konzula zaprli. Sele ko je prišla v mesto laška bojna ladija, so Turki iz strahu spustili konzula. Radi te zadeve je za las manjkalo, da ni Italija napovedala vojno Turkom.

Francozi se umikajo.

London, 17. jan. V nemških vojnih vrstah se vrše važne spremembe, in Nemci pritiskajo z vso silo na francosko armado, da bi jo potisnili nazaj proti Parizu. Vojaštvo prve nemške linije je dobilo povelje, da napade Francoze z vso silo, in tako je prišlo pri Soisu. Do krajevega boja, pri katerem je bilo na obeh straneh udeljenih skoro 30.000 mož. Po tridnevni bitki, ki je trajala na črti Soissons, Arras in Rheims, so se Francozi umaknili iz svojih postojank. Francoske zgube štejejo na 10.000 mrtvih, ranjenih, pa tudi nemške zgube so velike, ker so se Francozi ped za pedjo ustavljali.

Nemci zapustili belgijsko obalo.

Poročila iz Amsterdama poročajo, da so Nemci zapustili vsa mesta ob belgijski obali, in sicer Mariakare, Middlekerke, Sype in Westende. Dočim trdijo Angleži, da so bili Nemci prisiljeni ta mesta zapustiti, radi silnega ognja angleških topov od morske strani, poročajo Nemci, da so se umaknili iz teh mest, da pošiljajo lahko čimveč vojakov na jug proti Francozom, katere nameravajo potisniti nazaj proti Parizu. Vojaški nemški veterani se nahajajo sedaj v prvih vrstah nemške armade pod zapovedništvom generala Klucka.

Novi topovi za armado.

Ko so Nemci tri dni neprestano napredovali na fronti pri Soissons, je napredovanje Nemcev bilo v nedeljo hipoma ustavljeno, ko so dospeli novi Creuzot topovi za francosko armado. Novi topovi so imeli tak uspeh, da je bilo nemško prodiranje hipoma ustavljeno. Vede nemških baterij je bilo popolnoma razbitih.

Vzrok nemškega prodiranja.

London, 17. jan. Tu pišejo vojaški kritiki o vzroku novega nemškega napada na francoske pozicije pri Soissons. Eni trde, da je nemški general Kluck nujno prošil nemškega cesarja, naj pride na fronto in "vlije" novega poguma utrujenim nemškim vojakom, ki niso mogli več naprej, ali pa da je bil general Kluck tako gotov svoji zmage, da bo popolnoma porazil francosko armado, da je poklical cesarja, naj bo nav-

zoč pri "zmagi" nemške armade. Tretji pa trdijo, da je nemški cesar na fronti, da se dožene, kje imajo Francozi najslabše postojanke, da se jih tam spomladi prime z vso silo, in da se navali nemška armada proti Parizu.

Turki naznanjajo

V Carigradu se je izdalo uradno poročilo, da je nameraval francoski submarin Saphir prodreti skozi vrsto min pri Dardanelah, toda da je turška obrežna baterija potopila francoski submarin. Del moštva je bil rešen.

Avstriji proti Lahom.

Rim, 17. jan. Havas brzojav na agencuro poroča, da je avstrijsko prebivalstvo priredilo pretečeni četrti sovražne demonstracije pred italijanskim poslanstvom na Dunaju, in da je prišlo do nemirov tudi pred italijanskim konzulatom v Be-ljaku na Koroškem.

Rumunci se vračajo.

London, 17. jan. Vsi rumunski dijaki, ki študirajo na avstrijskem prebivalstvu priredilo pretečeni četrti sovražne demonstracije pred italijanskim poslanstvom na Dunaju, in da je prišlo do nemirov tudi pred italijanskim konzulatom v Be-ljaku na Koroškem.

Položaj na Poljskem.

London, 17. jan. Vsa znamenja kažejo, da so Nemci v bojih proti Rusom zadeli na rivo kost, katere nikakor ne morejo pogoltniti. Velikanska ruska armada stoji pred Varšavo in zapira pot dosedaj napredujočim Nemcem. In če ne dobi nemški general Hindenburg kmalu novo armado na pomoč, tedaj je nemško prodiranje sploh ustavljeno. Reke zmrznejo, in centrum ruske armade lahko napade od strani nemška krila.

Avstriji v Galiciji.

Berolin, 17. jan. Avstrijska armada v Galiciji je dobila velike teške topove, da prepreči Rusom prehod preko reke Dunajec. Ruska armada se ponovno približuje mestu Krakov. Rusi so pripeljali svoje teške topove na vrhove Karpatov, in s temi topovi oblađujejo okolico. Ker se zajedno iz Bukovine približuje druga ruska armada, bo ona avstrijska armada, ki stoji v bližini Krakova, obkoljena od dveh stranij, če se med tem ne posreči nemški armadi, da prodre dalje na jug in se priklapi avstrijskim četam.

Na Balkanu.

Poročila iz Dunaja pravijo, da so se zadnje dni velike čete Bavarcev in Prusov peljale preko Budimpešte, da se združijo z ostanki petih armadnih zborov Avstrije, katere so Srbi tako strahovito zdelali. Skupna nemško-avstrijska armada bo potem skušala ponovno se navaliti na Srbijo.

Turški poraz.

Iz Petrograda se poroča, da so Rusi razbili enajsti turški armadni zbor, ki je iz Erzeruma hitel na pomoč desetemu turškemu zboru. Nevarnost za Turke je velika, ker ne morejo dobiti več novih čet, kajti Rusi kontrolirajo obrežje Cr-

nega morja, in so Rusi potopili že 8 turških transportov z vojniki.

Drugi turški poraz.

Petrograd, 17. jan. Kavkaška ruska armada se je zopet odlikovala, ko je popolnoma razbila enajsti turški armadni zbor. Rusi so vjeli celo artilerijo tega armadnega zbora. Pri Kara-Ugan so Rusi napadli 52. turški polk in ga popolnoma uničili. Rusi so zajeli več kot 5000 turških ujetnikov, 10.000 glav živine in množino vojnega materijala.

Rusi na Sedmograškem.

London, 17. jan. Dočim združujejo močni ruski oddelki napredovanje nemške armade pod generalom Hindenburgom proti Varšavi, se je Rusom posrečilo ponovno prodreti preko ogrske meje in udreti na Sedmograško. Rusi so uničili baterijo teških avstrijskih topov ob doljenem toku reke Dunajec, ki so ovrnali ruski armadi prehod na Ogrsko. Zajedno so dobili v svojo oblast Kirilbaba gorski prelaz, odkoder vodi cesta naravnost na Sedmograško. Ta korak Rusov bo prisilil Rumunce, da se odločijo.

Nova avstrijska politika.

Ko se je grof Berchtold umaknil iz svojega urada kot avstrijski zunanji minister, je stopil na njegovo mesto Mažar baron Burian. Berchtold je zagovarjal idejo, da Avstrija znova napade Srbijo in jo uniči, toda generali niso bili s tem zadovoljni. Novi zunanji minister Burian zagovarja idejo, da se obrani Ogrsko nadalnjih napadov. Zatorej bodo sedaj uporabljali avstrijske čete, ki so bile namenjene za Srbe v obrambo Ogrske proti Rusom.

Zgube v 4 tednih.

V Berlinu so naznanili, da so imeli Francozi in Angleži tekom zadnjih štirih tednov 150.000 mrtvih in ranjenih, in da je bilo izmed teh 17.000 ujetih. Nemci trdijo, da znaša njih izgube tekom te dobe 35.000 mrtvih in ranjenih.

Avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 17. jan. Položaj na Poljskem je nespremenjen. Ob reki Dunajec smo imeli ves dan artilerijski boj. Boji v Karpatih se brez uspehov nadaljujejo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 17. jan. Napredovali smo pri Neuport in Lombardyzde ter osvojilo celo vrsto nemških strelnih jarkov pri Great Dunne, uničili mesto Rodan, kjer je bil nemški koron. štah. Nemci so se polastili naše tovarne pri Blangry, katero smo pa kmalu zopet nazaj vzeli. Naša artilerija podira sovražne jarko pri La Boisselle.

Finančni položaj Rusije.

Berolin, 17. jan. Kot trdijo nemški uradni krogi, je finančni položaj Rusije obupen. Ba je so hoteli Rusi skleniti mir, toda Anglija je posodila Rusom nadaljnjih \$300.000.000, narkar so Rusi vojno nadaljevali. V Vladivostok so dospeli trije parniki iz Amerike, ki so pripeljali za Rusijo 200 teških topov in municijo. Vse to je bilo narejeno v ameriških tovarnah. Pariški listi računajo, da imajo Francozi do danes zgubbe radi vojne \$6.000.000.000.

Se priporoča narodnim Slovincem
za naklonjenost in podporo! Po-
strezba vedno točna in poštena.

Materina Žrtev.

Roman iz časa francoske revolucije.

Francoski epizod:
Victor Hugo.

Za Cl. Am. priredil
L. J. P.

PETO POGLAVJE.

Dvojna bitka.

Mož je zmagal, toda lahko se je reklo tudi o topu, da je bil zmagalec. Sicer se je prečela katastrofa na ladji, toda korveta še ni bila rešena. Škoda na ladji je bila taka, da so skoro mislili, da ladje ne bo mogoče popraviti. Pet velikih lukenj je bilo v ladijskih stranicah. Dvajset izmed trideset topovskih koronad je postalo nerabnih. Za boj sposobnih je bilo le še devet topov. Na ladjo je prihajala voda. Bilo je potrebno, da se takoj vsaj za silo popravi ladja. S sesalkami je bilo treba spraviti vodo s krovu.

Topovski krov je nudi strahen pogled. Notranost gajbe, za seboj francosko brodogojne ni mogla biti strašnejša.

Treba je bilo z vsemi močmi pričeti popravke. Tudi svetilke so morali razobesiti po krovu, dasi so prvotno nameravali, da ne razsvetlijo ladje radi sovražnika, ki mora biti kje v bližini. Da je pa bila nesreča še večja, se je jela približevati silna nevihta, ki je grozila ladji s poginom, če ne zamašijo hitro vseh lukenj.

Stari potnik na ladji hitro pregleda ves položaj, potem pa pokliče kapitana.

"Kapitan Boisberthelot, pokličite kapitana »topničarjev«, reče bretonski »kmet«.

"Takoj, general," odvrne kapitan.

Kmalu pripeljejo siromaka. "Kmet", katerega je kapitan nagovoril z »generalom« se postavi pred potnika. Sldnji vzame kapitanu s prsi križec sv. Ludovika ter ga pripne na prsi topničarskega kapitana. Potem pa reče:

"Kapitan, dajte tega moža ustreliti!"

Začudenje se je pojavilo pri mornarjih. Neznani potnik pa nadaljuje:

"Ta topničarski kapitan je zakrivil, da je ladja pol razbita, in da nam nevihta sedaj preti s poginom. Objednem je pa imel tudi razsodnost dovolj, da je ustavil divjanje topa. Ker nas je rešil smrti, sem ga odlikoval z redom sv. Ludovika, ker nas je pa spravil v tako nevarnost, bo sedaj ustrelen."

Dvanajst mornarjev se postavi v vrste, oglašajo se kratko povelje, puške počijo, in kmalu potem pljuskne mrtvo truplo v morje.

Toda kaj se bo zgodilo s korveto? Oblaki, ki so grozili že celo noč, so se mahoma pojavili nad ladjo, in vse naokoli je vladala neprednorna megla. Megla je vedno velika nevarnost za ladjo, tudi če je nepoškodovana.

Poleg megle pa se je pridružil še velik vihar. Ta čas so na korveti dobro porabili. Raz ladje so pometai vse, kar bi jo imelo težiti. Karomade, pomoljene topove razbit les, kakor tudi pet mrtvih trupel ubitih vojakov.

Položaj korvete je bil jako nevaran. Nahajali so se pravkar med strašnimi Minquers pečini. Pred seboj pečine, ki je iskalo in preganjalo korveto. Veter je gnil ladjo proti pečini. Položaj je bil kritičen. Korveta se je medtem, ko je top divjal na krovu, odstranila od svoje prvotne smeri ter je plula bolj proti Granville kot proti San Malo. Pa tudi če bi bila nepoškodovana, bi ji pečine zastavile pot, da se vrne v Jersey, francosko brodogojne pa bi jo preprečilo, da pride do obrežja.

No, prave nevihte sicer ni bilo, pač pa je bilo morje silno nemirno. Nevihta, ki bi morala zadeti ladjo, je obrnila v drugo smer. Prizanesla je ladji, toda mesto nevihte so se pokazale pečine. Pogin ladji je pretil na vsak način.

La Vieulle je zakričal z grenkim nasmehom:

"Na eni strani poguba ob pečini, na drugi strani bitka s sovražnikom. Obe stranki imate premoč zoper nas."

SESTO POGLAVJE.

9=380

Korveta je bila skoro sama razvalina. Jutranja zarja je začela polagoma svetlikati preko temnih oblakov. Razven hudega piša vetra, je bilo vse mirno naokoli. Katastrofa je vstajala veličastno iz morskih globlin. Ničesar se ni zganilo na skalah, vse je bilo mirno na ladji. Bilo je kot bi sanje plavale preko morja.

Grof Boisberthelot je polglasno oddal svoja naročila La Vieuille, ki je šel navzdol na topničarski krov. Potem pa je prijel kapitan za svoj dalnograd in se začel ozirati po morju. Krmilar je napenjal vse svoje sile, da je držal ladjo izven nevarnih pečin.

"Krmilar," vpraša kapitan, "kje smo?"

"Ob strani pečin Minquers."

"Na kateri strani?"

"Na najslabjši."

"Kaj je pod nami?"

"Majhne skale."

Potem pa je kapitan obrnil svoj dalnograd proti vzhodu in šel jadrinke, ki so se pojavile pred njim.

Tam v daljavi je bilo osem ladij, med njimi v sredini pa precej velika bojna fregata.

Kapitan vpraša krmilarja: "Ali so ti znane te ladje?"

"Gotovo," odvrne krmilar.

Kapitan se je spomnil, da je Francija poslala še meseca aprila v angleški kanal deset fregat in šest drugih ladij.

"Skupno," reče kapitan, "imajo Francozi šestnajst ladij. Toda pred nami jih je samo osem."

"Ostale," reče krmilar, "strazijo bolj spodaj ob obrežju."

Ravno v tem trenutku pride La Vieuille na kapitanski krov.

"Kapitan," reče, "francoske ladje, ki nam grozijo, imajo vsega skupaj 380 topov na svojih krovih."

"Pravkar sem sam določil to," odvrne kapitan. "Koliko topov imamo mi za rabo?"

"Devet."

Potem pa kapitan zopet gleda po morju. Osem francoskih ladij se je čimdalje bolj bližalo. Kapitan da na tistem svoja povelja. Tihota vlada na krovih. Korveta je bila prav tako nesposobna, da se bori proti sovražniku, kot da se bori proti nevihti. Na krovu so naredili varnostno mrežo proti puškinih kroglijam, ne proti topovskim granatam. Vsak mornar je dobil zaboj krogelj in dva revolverja. Pripravili so sekire in odprli shranbo za smodnik. Vsak mož stopi na svoje mesto. In vse to se je zgodilo, ne da bi kdo spregovoril besedico. Devet topov, ki so ostali nepoškodovani, je zijalo z odprtimi žreli sovražniku nasproti.

Medtem pa tudi sovražnik ni počival. Ustavil se je v polkrogu okoli korvete, dočim je slednji na severu zapirala pot velikanska pečina. Zgledalo je kot čreda psov, ki so obkolili mrjasca: nihče ne laja, toda vsakdo kaže zobe.

Topničarji korvete "Claymore" so stali pri svojih topovih pripravljene. Ena stranka je čakala na drugo, da prične streljati.

Tuji potnik medtem ni zapustil krovu, pač pa je opazoval vsekar se godi na njem. Zdaici se mu približa Boisberthelot.

"Sir," reče, "priprave so končane. Tu smo zgneteni v našem grobu, toda udali se ne bomo. Ujetniki so francoskega brodogojne ali onih pečin. Izbirati imamo samo, ali pa

naj se udamo sovražniku, ali naj pgingemo na pečinah. Samo en izhod imamo, in ta je — smrt. Toda raje sem ustreljen, kot da bi poginil ob »pečevju. Toda naša usoda je, da umremo, ne vasa. Vi ste izvolje ni mož, veliko poslanstvo imate pred seboj. Brez vas je monarhija zgubljena, torej morate vi živeti. Pojdite torej, general — zapustite ladjo. Dam vam moža in čoln. Po ovinkih lahko dospete do obrežja. Se se ni naredil dan, in v temoti je beg lahak."

Potem se pa kapitan obrne k mornarjem in reče:

"Vojski in mornarji! Mož, ki je med nami, je zastopnik kralja. On je bil izročen našemu varstvu, in mi ga moramo čuvati. On je potreben, da se ohrani prestol Francije. On je bil namenjen, da pride v Francijo z nami, toda tja mora priti sedaj brez nas. Da ohranimo njegovo življenje, se pravi, da ohranimo vse."

"Ay, ay, ay!" kričijo mornarji.

Kapitan pa nadaljuje:

"Tudi on bo izpostavljen veliki nevarnosti. Ne bo lahko priti na obrežje. Treba je, da gre z njim dober krmilar, srčen vojak. Teško bo priti skozi sovražnikovo brodogojno, toda kjer je panter ujet, uteče podlasica. Ste razumeli?"

"Ay, ay, ay, sir!" kričijo mornarji.

"Niti minute ne smemo zgubiti," nadljuje kapitan. "Kdo hoče iti prostovoljno z generalom?"

Eden izmed mornarjev stopi naprej in reče: "Jaz!"

SEDMO POGLAVJE.

"Ali je pobegnil?"

Nekaj trenutkov pozneje je zapustil korveto eden onih malih čolnov, katerim se pravi "šalupa" ali "gig". V tem čolnu sta bila dva moža, stari potnik in mornar, ki se je pristojevoljno poudil. Noč je bila še vedno temna. Monar je po kapitanovem naročilu z vsemi močmi veslal proti pečini Minquers. Nobena druga pot za beg ni bila odprta. Čoln je imel s seboj nekaj hrane, nekaj kruha in mesa ter lonce vode.

Čoln se je kmalu dobro oddaljil od korvete. Veter je pomagal mornarju, in mala šalupa bila skoro v varnem zavetju pred kroglijami sovražnika.

Medtem se je pa na krovu korvete zgodilo nekaj čisto posebnega. Kapitan Boisberthelot je pričel glasno govoriti:

"Kraljevi mornarji!" je kričal, "razvite belo zastavo na glavni jabolnik. Videli bode mo zadnji solnčni vzhod."

Potem se pa oglašajo topovska krogolja s korvete.

"Živel kralj!" kričijo mornarji.

In šum, kot bi naenkrat se razpočilo tristo krogelj se razlega po oceanu.

Bitka se je pričela.

Morje je bilo pokrito z ognjem in dimom.

"Claymore" je pričela sipati žveplo in svince na osem sovražnih ladij. Zdelo se je kot da bi vulkan bruhal na prostem morju. Na vrhu glavnega jabolnika pa je vihrala bela kraljeva zastava z lilijami.

Čya moža v čolnu molčita.

Mornar, kateremu je bilo izročeno vodstvo čolna, je zavil v pečinski zaliv. Skrbno se je ogibal ogromnim in manjšim skalam. Kmalu je bil čoln v varnih vodah, kjer ga niso moge zadeti skale ne kroglje sovražnika. Toda najtežje delo se je moralo šele sedaj zgotoviti. Čoln je bil rešen topovskih krogelj, toda ne potopljenja. Voda je bila še vedno viharja. In pri tem negotovem položaju, v tej samotni, se ozre mornar, ki je vodil šalupo proti generalu v čolnu in reče:

"Jaz sem brat onega, katerega ste dali ustreliti!"

TRETJA KNJIGA.

HALMALO.

Prvo poglavje.

Govor je beseda.

Stari mož pa polagoma dvigne glavo.

Mornar, ki je pravkar govoril z njim, je bil star kakih trideset let. Njegov obraz je bil hrapav od morskega življenja, njegove oči so se svetile. Trdo drži vesla v svojih rokah. Toda njegov pogled ni bil sovražen.

Za svojim pasom je imel bodalo dve pištoli in rožnivenec. "Kdo si ti?" ga vpraša stari mož.

"Pravkar sem vam povedal," ga brata' odvrne mornar.

"Kaj hočeš od mene?"

Mož odloži vesla, prekriza roke na prsih in reče:

"Ubil vas bom."

"Če se ti zljubi," reče stari.

Mornar pa povzdigne glas:

"Pripravite se!"

"Za kaj?"

"Da umrete," se glasi odgovor.

"Res?"

Potem pa nastane molk.

Mornar je bil za trenutek ves zmešan. Potem pa odvrne:

"Povedal sem vam, da vas nameravam ubiti."

"In jaz vprašam zakaj?"

Oči mornarja se posvetijo.

"Ker ste dali ustreliti moje-

ga brata'.

Starec pa mirno odvrne:

"Najprvo sem mu jaz rešil življenje."

"Res je. Najprvo ste ga rešili, potem ste ga pa ustrelili."

"Jaz ga nisem ustrelil."

"Kdo pa ga je?"

"Njegova lastna krivda."

Z odprtimi ustmi strmi mornar v starca.

"Kako se piše?" ga vpraša tuji potnik.

"Ime mi je Halmallo, toda ubijem vas lahko, ne da bi vedeli za moje ime."

V tem trenutku je posijalo solnce. Solnčni žarek je zadel mornarja v obraz, ki se je razsvetlil. Stari mož ga pa pozorno ogleduje.

Mornar potegne eno svojih pištol iz zepa, v levico pa ga me za rožnivenec.

Stari mož se na rapne do polne visočine.

"Ali veruješ v Boga?" vpraša mornarja.

"Oče naš, ki si v nebesih," odvrne mornar in se prekriza.

"Ali imaš mater?"

"Da."

Mornar se drugič prekriza.

Potem pa nadaljuje:

"Povedal se vam. Dam vam minuto časa, monsieur, in mornar napne petelina."

"Zakaj mi pa praviš monsieur?"

"Ker ste grajščak. To priča vaš obraz."

Dalje prihodnjič.

IZURJENI ZOBOZDRAVNIK.

Dr. A. A. Kalbfleisch,
6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvatsko. Točna postrežba. Časopisi na razpolago. Ženske strežnice. Edini zobozdravnik ki usad v mestu, kjer se govori slovensko in hrvatsko.

Uradne ure:

Od 9:30 do 11:30 dop.
Od 1:30 do 5:00 pop.
Od 6:00 do 8:00 večer

Telefon urada:
East 408 J.

Telefon stanovanja:
Eddy 1856 M.

**V času boja,
slabi padejo,
močni
ostanejo.**

Vojska bo kmalu končana, in sedaj je čas, da se pripravimo delo. Vojska v Evropi pomeni večjo prosperiteto v Zjed. državah, slabi časi bodo kmalu minili, vse tovarne in delavnice bodo delale s polno paro, zahtevalo se bo čimdalje več delavcev.

Zdravi močni ljudje dobijo najboljša mesta in so prvi poklicani. Ali ste vi močni, zdrav, mož, da lahko opravljate svoje dnevno delo in zaslužite svojo plačo?

Če niste, sedaj je čas, da se ozdravite. Bolni možje ne morejo delati, če je vaše zdravje slabo, ali imate revmatizem, kako nemo, pljučno, želodčno, je trno bolezen, če je vaša kri nečista, vaši živci slabi, je vaša dolžnost, da poskušate vas, da ozdravite, da boste eden izmed onih srečnih ljudi, ki so zdravi in vedno prvi upoštevani pri delu.

Zdravje in moč je lahko vaše, če vprašate Dr. L. E. Siegelsteina, 746 Euclid Ave. Cleveland, O., ki ima skoro najboljšo in najbolj moderno zdravniško urado v tej državi, popolnoma opremljeno z najboljšimi modernimi pripravami, električno na zdravila vsake vrste, ozon, X-žarke in serum zdravljenja, katero uporabljajo le najboljši priznani specializirani v Evropi za zdravljenje kroničnih bolezni.

Če želite, da ste močni in zdravi, ogledajte se v zdravniškem uradu med 9. uro dopoldne do 4. ure popoldne ali med 7. in 8. uro večer. Ob nedeljah pa od 10. do 12. ure. Pošljite nam svoje ime in naslov, in posilimo vam bomo posebno knjižico, kjer vidite slike najbolj modernega zdravniškega urada, kar ste jih še kdaj videli. Tu je bilo še na tisoče ljudi ozdravljenih tekom zadnjih 22 let.

DR. L. E. SIEGELSTEIN
PERMANENT BLDG.

746 EUCLID AVE. BLIZU 9. CESTE.
CLEVELAND, OHIO

PRINCE ALBERT

naroden tobak za veselje.

Ta tobak povzroči, da ste dvojno veseli vaše pipe, kadar kadite. Ne počez jezika. Ko smo leta in leta preiskovali, smo pronašli proces, po katerem se odstrani vse, kar počez jezika.

Če kadite Prince Albert tobak, imate prijetno kajenje.

Pomnite: Noben drug tobak tako dober kot Prince Albert, ker noben drug tobak ni tako skrbno prirejen kot ta.

Kadite Prince Albert, ne delate cigarete ali pipe. Nikdar ne morete dobiti boljšega tobaka.

HRANITE.

Cudno je, da se mora ljudi opominjati naj čuvarje svoje največje bogatstvo — zdravje, ki se ne dobi tako lahko, kadar je enkrat zgubljen. Toda ljudje silno zanemarjajo svoje zdravje prav kakor bi valili boleznimi in smrt v svoja telesa. Hranite svoje zdravje bolj kot svoje denarje. Mi ponujamo onim, ki so zgubili svoje zdravje, in ki ga žele zopet dobiti.

Trinerjevo ameriško grenko vino.

To naravno zdravilo obstoji s čistega rudečega vina in zdravilnih želišč, in ima mnogokrat hitre posledice, če se redno jemlje, če imate

OTRPLA JETRA, ZAPRTJE, ZGUBO APETITA, HIPNO SLABOST, BOLEČINE SPODAJ, KRČE, ŽELOČNI KATAR.

Za vse take bolezni je treba telo hitro izčistiti, ne da bi telo oslabilo. To zdravilo utrdi sistem in mu pomaga, da odpravlja svoje delo brez zadržkov. Pri želodčnih boleznih, jetrnih in prebaviljalnih organih, jako dobro upliva.

PO LEKARNAH.

CENA \$1.00

JOSIP TRINER

MANUFAKTURNI KEMIST

1333-39 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

Imejte vedno Trinerjev liniment pri rokah. Mogoče ga danes ne potrebujete, toda jutri vam lahko koristi, da ozdravite bolečine v mišicah in sklepah. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.